

Pilar 3 rapport 2023

Axactor Capital AS

1 Innledning

Pilar 3 er krav til offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold. Denne rapporten redegjør for Axactor Capitals (heretter selskapet) risikoprofil, kapitalisering og styring og kontroll av risiko i henhold til CRR/CRD IV-forskriften og finansforetaksloven §14-5.

2 Om Axactor Capital AS

Axactor Capital AS fikk konsesjon som finansieringsforetak i mars 2019, og er underlagt tilsyn fra Finanstilsynet. Selskapet driver i dag virksomhet i Norge med hensikt å kjøpe og inndrive porteføljer bestående av misligholdte fordringer. Selskapet er heleid av Axactor Portfolio Holding AB som igjen eies av Axactor ASA.

3 Kapitaldekning

Foretaket skal gjennomføre følgende tiltak for å sikre etterlevelse av minstekrav til kapitaldekning:

- Kapitaldekningen skal beregnes hvert kvartal. Hvis det inntreffer forhold som påvirker kapitaldekningen vesentlig skal beregningen gjennomføres uten unødig opphold
- Kapitaldekningen, inkludert uvektet kjernekapitalkrav, rapporteres til Finanstilsynet hvert kvartal innen fastsatte tidsfrister
- Dersom kapitaldekningen ved rapporteringstidspunkt eller annet tidspunkt ikke er tilfredsstillende, skal styret orienteres og nødvendige tiltak iverksettes umiddelbart

Finanstilsynet skal varsles av daglig leder når dette kreves eller det anses som nødvendig, og umiddelbart ved en eventuell underdekning av ansvarlig kapital.

Kapitaldekning ved utgangen av 2023 fremkommer i kapittel 4.

4 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Hjemmelsgrunnlag for kapitalkrav:

- Finansforetaksloven kapittel 14
- Finansforetaksforskriften kapittel 14
- CRR/CRD IV-forskriften

Kapital- og soliditetsbehovet i foretaket tar utgangspunkt i finansforetaksloven § 14-1, som fastsetter følgende minimumskrav;

- Ren kjernekapital min. 4,5 prosent
- Kjernekapital min. 6,0 prosent
- Ansvarlig kapital min. 8,0 prosent

Kravene gjelder i prosent av beregningsgrunnlaget for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko, og foretaket beregner kapitalkrav for kredittrisiko basert på standardmetoden i kapitalkravsforskriften del II og operasjonell risiko basert på basismetoden i kapitalkravsforskriften del VIII, kapittel 42. Foretaket har ikke og skal ikke anlegge handelsportefølje, og beregner dermed ikke markedsrisiko etter kapitalkravsforskriften.

I tillegg til minimumskravene i loven, skal foretaket ha bufferkapital. Bufferkapitalen består av regulatoriske krav, og eventuelle bufferkrav. I forhold til de gjeldende krav til kapital, følger det av finansforetaksloven at et finansieringsforetak skal vurdere kapitalbehovet både på kort og lengre sikt og vurdere hvordan dette skal dekkes. Foretaket skal fastsette et kapitalmål som dekker minimums- og bufferkravene til kapital, i tillegg til eventuelle pilar II-krav.

Foretaket skal ha en egen retningslinje for prosessen med å vurdere risiko og kapitalbehov (ICAAP-prosessen). Foretaket skal ha en beredskapsplan for kapitaldekning som sikrer at denne er adekvat over tid i forhold til målsetningen.

Et finansieringsforetak skal oppfylle tre ulike bufferkapitalkrav i tillegg til eventuelle pilar II-krav, hvorav bevarings- og systemrisikobuffer er permanent, mens krav til motsyklisk kapitalbuffer fastsettes av Norges Bank. Den motsykliske kapitalbufferen ligger som hovedregel i intervallet 0 til 2,5 prosent. Norges Bank har holdt den motsykliske kapitalbufferen uendret på 2,5 prosent siden 31.03.2023 og frem til årsslutt.

- Bevaringsbufferen på 2,5 prosent
- Systemrisikobufferen på 3,0 prosent
- Motsyklisk buffer på 2,5 prosent

Foretakets styre vil vedta gjeldende kapitalmål i ICAAP-dokumentet, som oppdateres ved behov og minst årlig.

	2023	2022
Aksjekapital	4,000	4,000
Overkurs	929,430	929,430
Annen egenkapital	400,021	387,951
Sum balanseført egenkapital	1,333,451	1,321,381
Fradrag i ren kjernekapital		
Fradrag for problemlån som ikke er tilstrekkelig dekket av nedskrivninger	-35,489	0
Immaterielle eiendeler	-1,304	-1,304
Sum ren kjernekapital	1,296,658	1,320,077
Fondsobligasjon	0	0
Sum kjernekapital	1,296,658	1,320,077
Tilleggskapital utover kjernekapital		
Ansvarlig kapital	0	0
Sum tilleggskapital	0	0
Netto ansvarlig kapital	1,296,658	1,320,077
Stater og sentralbanker		
Institusjoner	21,038	27,682
Forfalte engasjementer	4,603,916	4,579,789
Øvrige engasjementer	7,327	7,299
Øvrige eiendeler	12,181	27,401
Sum kredittrisiko Standardmetoden	4,644,462	4,642,171
<i>Gjeldsrisiko</i>		
Operasjonell risiko	428,990	379,633
Minimumskrav ansvarlig kapital	428,990	379,633
Beregningsgrunnlag (RWA)	5,073,452	5,021,804

5 Internkontroll og risikostyring

Utgangspunktet for foretakets risikostyring og internkontroll følger av selskapsrettslige regler og regler i relevant særlovgivning. Sentralt for utformingen av overordnet styring og kontroll i foretaket, samt risikostyringen innen de enkelte risikokategoriene, står føringene i finansforetaksloven, finansforetaksforskriften, CRR/CRD IV-forskriften, kapitalkravsforskriften, samt føringene i Finanstilsynets risikomoduler.

Følgende faglige utgangspunkt legges til grunn:

Risikostyring og intern kontroll er prosesser og rutiner for å identifisere, håndtere og følge opp risikoene slik at samlet risikoeksponering er i samsvar med selskapets risikovilje, og samtidig gir rimelig sikkerhet for måloppnåelse innen følgende områder:

- Strategiske mål
- Målrettet og effektiv drift
- Pålitelig rapportering
- Overholdelse av lover og regler

Prinsipper for risikostyring og internkontroll i selskapet:

Det er fastsatt mål og strategi for foretaket, samt overordnede retningslinjer for virksomheten. I dette fremgår det hvilken risikoprofil foretaket skal ha, samt hvilke risikorammer som gjelder der hvor dette er relevant.

Det er fastsatt prinsipper for risikostyring og internkontroll for foretaket.

Foretaket har en klar organisasjonsstruktur, fastsatt gjennom organisasjonskart, mandater og stillingsinstrukser, herunder risk- og compliance.

Ansvarsdeling mellom styret og daglig ledelse er fastsatt i instruks for styret og daglig leder.

Risikostyring og internkontroll er løpende tilpasset virksomheten, følges opp løpende, og vurderes og rapporteres periodisk.

Styret evaluerer sitt arbeid og sin kompetanse knyttet til foretakets risikostyring og internkontroll minimum årlig.

6 ICAAP

ICAAP er en prosess for å vurdere risiko og tilhørende kapitalbehov og selskapets kapitalmål og kapitalbehov både på kort og lengre sikt. Dette skal bidra til å sikre at selskapet har tilstrekkelig buffer i forhold til regulatoriske krav til kapital. ICAAP-prosessen innebærer vurdering av behov for kapital hensyntatt selskapets mål, strategi, aktuelle og forventede risikoeksponeringer, samt gjeldende risikorammer og regulatoriske bestemmelser. ICAAP-prosessen skal også bidra til å gi en felles forståelse av risikobildet i selskapet og danne grunnlaget for å fastsette kapitalmålene.

7 Renterisiko

Foretaket har rentebærende eiendeler og fordringer, og er dermed eksponert for renterisiko relatert til netto renteinntekter ved avvikende rentebetingelser og durasjon på disse.

Foretaket skal ikke påta seg større renterisiko enn det som til enhver tid er forsvarlig ut fra kapital- og lønnsomhetsvurderinger.

Foretaket har som forretningsmodell å kjøpe porteføljer av misligholdte fordringer, hvor den store majoriteten av krav har faste rentebetingelser satt av selgende part. Det innebærer at eiendelene i all vesentlighet må anses å ha fastrente. Foretaket finansierer porteføljekjøpene gjennom låneavtaler hos mor-/konsernselskap, hvor rentenivået reflekterer konsernets finansieringskost. Konsernet har som policy å sikre 50-70% av sin totale rentebærende gjeld over en periode på tre år. Renterisikoen for selskapet anses derfor som moderat.

Tilpasning av finansieringsbetingelsene knyttet til rentebetingelser og durasjon til eiendelssiden kan gjennomføres med tanke på kostnadseffektiv håndtering av renterisiko.

8 Kreditrisiko

Kreditrisiko defineres som risikoen for tap som følge av at selskapets kunder og motparter ikke rettidig møter sine kredittforpliktelser. Kreditrisiko oppstår i hele selskapets fordringsmasse. Risikoen i kredittområdet kan deles inn i flere underkategorier:

8.1 Misligholdsrisiko

Misligholdsrisiko er definert som risikoen for at selskapets debitorer ikke overholder sine kredittforpliktelser etter hvert som de forfaller. Selskapets forretningsmodell er primært å kjøpe og forvalte misligholdte og nedskrevne fordringer. Fordringsmassen balanseføres ved anskaffelse til virkelig verdi (kjøpesummen inklusive direkte transaksjonsutgifter) som typisk ligger mellom 30 og 70 prosent av resterende hovedstol.

Virksomheten anses i tråd med annen finansieringsvirksomhet å være konjunkturfølsom, ved at betalingsevnen hos debitorene kan reduseres i lavkonjunkturer. Balanseført verdi er lav sammenlignet med hovedstol, hvilket utgjør en betydelig tapsbuffer. Selskapets kredittporteføljer og porteføljer ervervet gjennom forward-flow avtaler består av en stor andel mindre fordringer mot privatpersoner. Selskapets kredittportefølje er godt diversifisert med hensyn til både geografi og enkeltengasjementer. Selskapet har følgelig heller ingen store engasjementer. Videre stilles det i pilar 1 allerede strenge soliditetskrav til misligholdte engasjement i form av høy risikovekt med tilnærmet 150 prosent for hele fordringsmassen. Selskapet anser at misligholdsrisiko i selskapet er tilstrekkelig ivarettatt av regulatorisk minstekrav til kreditrisiko under pilar 1.

Risiko for mislighold som følge av forsøk på hvitvasking eller terrorfinansiering anses som ubetydelig, da kravene som kjøpes allerede er forfalte før overdragelse til selskapet. Ettersom selskapet ikke innvilger nye lån, er det få, om noen, muligheter til å bedrive terror-finansiering basert på utlån fra selskapet. Dersom en forfalt fordring overdratt til Axactor skulle vise seg å være brukt til terror-finansiering, vil dette typisk være regulert som en såkalt putback-sak, hvor Axactor har en rett til å sende kravet tilbake til selger og få refundert kjøpesummen. På samme måte er risikoen for hvitvaskingsforsøk forholdsvis lav. Mistenkelige transaksjoner hvor det ikke er mulig å sannsynliggjøre at debitor har anskaffet pengene på lovlig vis rapporteres fortløpende til relevant myndighet.

8.2 Restrisiko

Restrisiko defineres som risikoen for at sikkerheter det tas hensyn til ved fastsettelse av kapitalkravet for kreditrisiko er mindre effektive enn forventet. Selskapets fordringsmasse er i all hovedsak usikrede krav og det tas ikke hensyn til sikkerheter ved fastsettelse av kapitalkrav. Det vurderes således å ikke være et internt kapitalbehov for restrisiko.

8.3 Motpartsrisiko

Motpartsrisiko er definert som risikoen for at selskapets motparter (ikke debitor masse) ikke innfrir sine forpliktelser overfor Axactor Capital. Selskapet er eksponert for motpartsrisiko gjennom sine plasseringer av overskuddslikviditet i form av bankinnskudd. Bankinnskudd plasseres imidlertid kun hos banker med lav kredittrisiko. Selskapet legger til grunn samlede innskudd på NOK 25 millioner i løpet av 2024. Grunnet at motpart her er hovedbankforbindelsen som er en finansinstitusjon med lav kredittrisiko, anses motpartsrisikoen i selskapet som tilstrekkelig ivaretatt av regulatorisk minstekrav til kredittrisiko under pilar 1.

8.4 Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er risikoen for tap som følge av manglende diversifisering i selskapets kredittportefølje. Axactor Capitals fordringsmasse består av svært mange, små engasjement med tilsvarende egenskaper og er bredt sammensatt med tanke på geografi. Fordringsmassen består videre kun av privatengasjement. Det anses ikke å være konsentrasjonsrisiko knyttet til enkeltkunder eller geografiske områder, og da foretaket ikke har sikkerheter er det heller ikke konsentrasjonsrisiko knyttet til sikkerhetsstillelse. Selskapets diversifiserte portefølje tilsier at det ikke er et internt kapitalbehov for konsentrasjonsrisiko.

8.5 Avvikende høy utlånsvekst

Utlånsvekst medfører økt kapitalkrav i pilar 1 i takt med at utlån kommer inn i foretakenes balanse. Høy utlånsvekst stiller særskilte krav til en forsvarlig kredittgivningsprosess, oppfølging, overvåkning og rapportering og kan således vurderes å ha vesentlige innslag av operasjonell risiko. Axactor Capitals fordringsmasse økte med om lag 6 prosent i løpet av 2023, og er forventet å stige med 0-2 prosent per år i perioden 2024-2027. Selskapets organisasjon og kapitalisering er tilpasset den planlagte veksten, og vurderes derfor ikke å være nevneverdig eksponert mot ovennevnte risikofaktorer, da foretaket ikke selv innvilger kreditt, men kun kjøper og inndriver misligholdte enkeltstående porteføljer og ikke forfalte periodisk. Veksten i –perioden er primært drevet av forward flow og enkeltstående porteføljekjøp.

Selskapet vurderer at konsernets rutiner for overvåkning og risikorapportering, der kontantstrømmen fra hver enkelt portefølje overvåkes løpende ikke svekkes ved økt volum, og at disse er tilstrekkelige til å håndtere risikoen som følger av vekst i porteføljekjøp. Axactor Capital har utkontraktert porteføljeforvaltning til konsernselskapet Axactor Norway som har lang erfaring med inndrivelse og strenge krav til internkontroll og håndtering av operasjonell risiko. Selskapet mener derfor at det ikke er et kapitalbehov som følge av avvikende høy utlånsvekst.

8.6 Ubenyttede rammer

Axactor Capital har ingen fordringer der debitor har mulighet til å gjøre opptrekk på ubenyttede kredittrammer. Selskapet har imidlertid etablert forward flow-avtaler (løpende fordringskjøp opp til en maksimal ramme), hvor Axactor Capital har forpliktet seg til å ta over fordringer som møter avtalte betingelser over en kommende tidsperiode, men alltid med maksimalt 24 måneders løpetid. Slike avtaler kan medføre at selskapets fordringskjøp øker, noe som da også både er

forventet og hensyntatt i budsjettet for 2024. Rammene for løpende porteføljekjøp vurderes å være godt innenfor selskapets kapasitet og er hensyntatt i kapitalplanleggingen gjennom selskapets vekstprognoser, og er følgelig hensyntatt i fremtidige beregninger av kapitalbehov under pilar 1, hvilket anses å være tilstrekkelig for å dekke kapitalbehovet knyttet til ubenyttede kredittrammer. For ubenyttede rammer under forward flow-avtalene benyttes en konverteringsfaktor på 100 prosent og risikovekt på 150 prosent.

9 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller feilende interne prosesser, manglende kompetanse, systemfeil, menneskelige feil, eksterne hendelser eller kriminalitet. Operasjonell risiko omfatter også compliance-risiko og juridisk risiko.

Da operasjonell risiko oppstår som en følge av foretakets daglige drift, vil kvaliteten og etterlevelsen av alle selskapets risikostrategier, retningslinjer, detaljerte rutinebeskrivelser og arbeidsprosesser bestemme faktisk risikonivå.

Operasjonell risiko skal være lav/moderat over tid, men vil kunne være moderat i betydelige vekst-/oppbyggingsfaser. Denne risikotoleransen skal vises i praksis gjennom løpende håndtering av operasjonell risiko. Håndteringen skal avhenge av risikoens vesentlighet. Vesentlighet vises gjennom risiko for økonomiske tap og/eller risiko for manglende måloppnåelse, herunder tapte forretninger/inntekter og risiko for tap av omdømme.

Dette innebærer at foretaket ut fra en kost-/nyttevurdering skal innrette virksomheten slik at den operasjonelle risiko ikke blir for høy. Enkelte operasjonelle risikoer vil foretaket unngå, mens andre kan håndteres gjennom risikoreduserende tiltak. Ingen enkelthendelse forårsaket av operasjonell risiko eller svakheter i foretakets internkontroll skal kunne skade foretakets finansielle stilling i alvorlig grad.

10 Likviditets- og finansieringsrisiko

Selskapet skal innrette driften slik at selskapet til enhver tid har en tilstrekkelig likviditetsbeholdning til å rettidig møte sine betalingsforpliktelser, også i situasjoner med stress i markedet eller knyttet til selskapet selv.

Daglig leder er ansvarlig for likviditetsplanleggingen i tråd med følgende:

- Selskapet skal til enhver tid sørge for en tilstrekkelig stabil finansiering tilpasset eiendelene det besitter
- Selskapets fremmedkapital kan anskaffes via bilaterale låneavtaler med selskap i samme konsern
- Selskapet skal ha en beredskapsplan for likviditetsstyring som hensyntar stress-scenario knyttet til både markedet generelt og selskapet spesielt. Beredskapsplanene skal oppdateres på bakgrunn av eventuelle stresstester og andre relevante hendelser, samt i forbindelse med oppdatering av likviditetsstrategien
- Selskapet skal identifisere, måle og overvåke likviditetsbehov knyttet til alle eiendeler og fordringer til enhver tid, og slik sikre et adekvat grunnlag for etterlevelse av vedtatte styringsmål for likviditet i selskapet
- Selskapet skal gjennomføre stresstester for å analysere likviditetssituasjonen. Stresstestene skal omfatte alternative scenarier med ulike tidshorisonter som dekker selskapsspesifikke hendelser, markedsrelaterte hendelser samt kombinasjoner av disse
- Selskapet skal ha rutiner for å overvåke etterlevelsen av interne rammer og retningslinjer. Brudd på interne rammer og retningslinjer skal rapporteres til den som har ansvaret for den løpende styringen av selskapets samlede likviditet. Alvorlige brudd skal rapporteres til styret

ILAAP er en prosess for å vurdere selskapets likviditets- og finansieringsrisiko og tilhørende likviditets- og kapitalbehov og inkluderer selskapets likviditets- og finansieringsmål og tilhørende behov både på kort og lenge sikt. Selskapet har valgt å gjennomføre ILAAP som en del av ICAAP-prosessen, og mer informasjon kan derfor finnes i ICAAP-dokumentet for 2023.

11 Forretningsrisiko / strategisk risiko

Forretningsrisikoen er hovedsakelig knyttet til riktig prising av porteføljer av fordringer, slik at inntjeningen blir adekvat med tanke på å både oppnå ønsket lønnsomhet og avkastning på egenkapitalen, samt å bygge kapital som sikrer kapasitet til å ta over ytterligere porteføljer. Selskapet benytter interne modeller og prosesser for å lage prognoser for forventet fremtidig inntjening. Sensitivitetsanalyser og segmentering av skyldnermassen benyttes i stor grad i verdivurderingen og analyse av kjøpspris før denne fremlegges for styrebeslutning.

Styret søker deretter om finansiering hos mor-/konsernselskap og legger først inn bud på porteføljen etter at finansiering er godkjent.

12 Risiko for overdreven gjeldsoppbygging

For å vurdere Axactor Capitals forsvarlighet knyttet til gjeldsoppbygging er uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio) ansett som en viktig indikator. Dette er noe som overvåkes kontinuerlig og rapporteres til Finanstilsynet hvert kvartal. Selskapet har per utgangen av 2023 en høy uvektet kjernekapitalandel på 42%, målt mot et regulatorisk minstekrav på 3%.